

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
«ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ: ΠΑΡΑ ΤΙΣ
ΕΝΩΣΙΑΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ, ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΑΝΕΠΑΡΚΗ»**

ΣΥΝΟΨΗ

I. Μετά την Επανάσταση της Αξιοπρέπειας και έως σήμερα, η ΕΕ έχει διαθέσει σημαντικό πολιτικό κεφάλαιο και πόρους για την υλοποίηση του προγράμματος καταπολέμησης της διαφθοράς στην Ουκρανία. Η Ουκρανία κατέγραψε αξιοσημείωτα επιτεύγματα σε ορισμένους τομείς, ενώ σε άλλους δεν έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος.

II. Δεν υπάρχει καθολικός ορισμός της διαφθοράς ούτε σαφώς καθορισμένες υποκατηγορίες. Στο πλαίσιο της συνεργασίας της με την Ουκρανία για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η ΕΕ δεν χρησιμοποιεί στα έγγραφά της τον όρο «μείζων διαφθορά», αλλά τον πιο διαδεδομένο όρο «διαφθορά υψηλού επιπέδου».

III. Το σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο της διαφθοράς δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί γραμμικά μέσω μίας και μόνης στρατηγικής, αλλά χρήζει πολυδιάστατης αντιμετώπισης. Η ολιστική, εγκάρσια προσέγγιση για την καταπολέμηση της διαφθοράς είναι πράγματι μια καθολικά αποδεκτή πρακτική¹.

Η προσέγγιση της ΕΕ για την εξάλειψη της διαφθοράς περιλάμβανε τέσσερις βασικές συνιστώσες:

Κατά πρώτον, σε επίπεδο πρόληψης, μέσω των προγραμμάτων μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής (ΜΧΣ), της δημοσιονομικής στήριξης και του σχεδίου δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων, η ΕΕ ζήτησε την καθιέρωση συνθηκών ανταγωνισμού σε διάφορους τομείς. Αυτό, με τη σειρά του, περιόρισε σημαντικά τις ευκαιρίες και τα περιθώρια δράσης για τη διαφθορά υψηλού επιπέδου, π.χ. στον τομέα του φυσικού αερίου και στον τραπεζικό τομέα, σε σχέση με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, την υγεία, την πολιτική ανταγωνισμού, τις δημόσιες συμβάσεις και τη διακυβέρνηση των επιχειρήσεων κρατικής ιδιοκτησίας (ΕΚΙ).

Δεύτερον, η ΕΕ διαδραμάτισε μείζονα ρόλο, σε συνεργασία με τους διεθνείς εταίρους της, στην ενθάρρυνση και εγκαθίδρυση της νομικής και θεσμικής βάσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου (μείζονος διαφθοράς): η Ουκρανία θέσπισε ένα από τα πιο ολοκληρωμένα συστήματα δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων παγκοσμίως, και σύστησε ειδικούς φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς. Πρόκειται για το εθνικό γραφείο καταπολέμησης της διαφθοράς της Ουκρανίας (NABU), την ειδική εισαγγελία καταπολέμησης της διαφθοράς (SAPO), το Ανώτερο Δικαστήριο κατά της διαφθοράς (HACC), καθώς και την εθνική υπηρεσία πρόληψης της διαφθοράς (NACP). Η ΕΕ παρείχε υποστήριξη από εμπειρογνώμονες και συνέβαλε, μέσω των υπό υλοποίηση προγραμμάτων της, στην ανάπτυξη ικανοτήτων στους εν λόγω φορείς, οι οποίοι έχουν αναπτύξει ένα αξιόπιστο ιστορικό επιδόσεων σε πολύπλοκες υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου, παρά τις διαδικαστικές επιπλοκές λόγω της πανδημίας COVID-19.

¹ Βλ. π.χ., Σύμβαση του ΟΗΕ κατά της διαφθοράς και τεχνικοί οδηγοί: πρότυπα σχετικά με τις αρχές καταπολέμησης της διαφθοράς 2011 των Ευρωπαίων εταίρων για την καταπολέμηση της διαφθοράς: ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων 2019 της ομάδας χωρών κατά της διαφθοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRECO): στρατηγική προσέγγιση για την καταπολέμηση της διαφθοράς 2018 του ΟΟΣΑ.

Τρίτον, η ΕΕ έχει επενδύσει σημαντικά στην ενδυνάμωση μιας ενεργού κοινωνίας των πολιτών, της ερευνητικής δημοσιογραφίας και των ΜΜΕ, καθώς και των επιχειρήσεων που προάγουν νοοτροπία ακεραιότητας, τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Τέταρτον, η ΕΕ υποστήριξε ένθερμα τις μεταρρυθμίσεις στον εισαγγελικό τομέα, μεταξύ άλλων μέσω της διαδικασίας πιστοποίησης των εισαγγελέων σε όλα τα επίπεδα, καθώς και την υπό εξέλιξη ευρύτερη μεταρρύθμιση του συστήματος απονομής δικαιοσύνης. Όλα τα παραπάνω στοιχεία είναι καίριας σημασίας για την πολυδιάστατη προσέγγιση της ΕΕ στην αντιμετώπιση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου (ή μείζονος διαφθοράς).

IV. Τα βασικά ενωσιακά έγγραφα που αφορούν την Ουκρανία αναδεικνύουν συστηματικά την καταπολέμηση της διαφθοράς ως βασικού τομέα προτεραιότητας των δράσεων σε τρία σημαντικά επίπεδα: αρχικά, στο πλαίσιο του διαρκούς *διαλόγου πολιτικής*, θέτοντας το ζήτημα της καταπολέμησης της διαφθοράς σε δράσεις υψηλού επιπέδου (π.χ. δηλώσεις συνόδων κορυφής, επισκέψεις υψηλού επιπέδου), συνεδριάσεις τεχνικής φύσεως και σημαντικά έγγραφα όπως η συμφωνία σύνδεσης και το ενιαίο πλαίσιο στήριξης 2018-2020 της ΕΕ. Δεύτερον, επιβάλλοντας όρους σε *μέσα πολιτικής* όπως τα προγράμματα ΜΧΣ, στα προγράμματα δημοσιονομικής στήριξης και μέσω του σχεδίου δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων. Τρίτον, στο πλαίσιο του *προγραμματισμού* που παρείχε στήριξη στις μεταρρυθμίσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς και στις μεταρρυθμίσεις του δικαστικού συστήματος.

Συγκεκριμένα, αρκετά προγράμματα ΜΧΣ της ΕΕ περιλάμβαναν όρους που σχετίζονταν με τη σύσταση των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς, όπως το Ανώτερο Δικαστήριο κατά της διαφθοράς· την επαλήθευση των δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων υψηλόβαθμων υπαλλήλων· την καθιέρωση συνθηκών ανταγωνισμού στον τραπεζικό και τον ενεργειακό τομέα, και ιδίως στον τομέα του φυσικού αερίου· τον εξορθολογισμό της επιβολής του νόμου· την επιλογή των προϊσταμένων των υπηρεσιών καταπολέμησης της διαφθοράς· και τη θέση σε λειτουργία του συστήματος ηλεκτρονικής διαχείρισης υποθέσεων για το NABU και την SAPO. Οι εκθέσεις του μηχανισμού αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης αναφέρονται τακτικά στην καταπολέμηση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου και στην ανάγκη να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία και η αποτελεσματικότητα των φορέων που είναι επιφορτισμένοι με την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου είδους διαφθοράς.

Στο ίδιο πνεύμα, υπάρχουν πολλαπλές αναφορές στην καταπολέμηση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου στα έγγραφα προγραμματισμού της φάσης 1 και της φάσης 2 της Πρωτοβουλίας της ΕΕ για την καταπολέμηση της διαφθοράς (EUACI), ενώ αναφέρεται επίσης ρητώς στη σύμβαση για τη δημιουργία κρατικού μηχανισμού (το πρώτο αναμενόμενο αποτέλεσμα ήταν: «σημαντική πρόοδος στην καταπολέμηση της διαφθοράς με τη σύσταση και τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας ειδικευμένης υπηρεσίας έρευνας κατά της διαφθοράς για εγκλήματα διαφθοράς υψηλού επιπέδου...») και στην ατζέντα σύνδεσης του 2015.

V. Η σημαντικά μεγαλύτερη διαφάνεια και δραστηριότητα της ερευνητικής δημοσιογραφίας μετά την Επανάσταση της Αξιοπρέπειας συνέβαλαν στην ενίσχυση της αρνητικής αντίληψης των πολιτών όσον αφορά τις κοινωνικές παθογένειες. Αυτό, με τη σειρά του, επηρεάζει την αξιοπιστία των δεικτών αντίληψης της διαφθοράς, όπως ο δείκτης της Διεθνούς Διαφάνειας.

VII. Η ΕΕ έχει στηρίξει ένθερμα τις προσπάθειες ευρύτερης μεταρρύθμισης του δικαστικού συστήματος, καθώς και την ανάπτυξη της αρχιτεκτονικής του συστήματος καταπολέμησης της διαφθοράς συνολικά. Η εμπιστοσύνη στους προαναφερόμενους συσταθέντες φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς είναι σχετικά υψηλή, και είναι γεγονός ότι έχουν πλέον να επιδείξουν ένα ιστορικό αντιμετώπισης υποθέσεων, που έχουν πολλές φορές καταλήξει σε καταδίκες. Ωστόσο, η εμπιστοσύνη αυτή υποσκάπτεται από τις εταιρείες μέσωσων ενημέρωσης εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας που

ανήκουν σε ομάδες κατεστημένων συμφερόντων, πολλές εκ των οποίων αποτελούν οι ίδιες αντικείμενο ερευνών για την καταπολέμηση της απάτης.

Σκοπός της σύστασης των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς ήταν η δημιουργία ειδικής θεσμικής οδού η οποία θα λειτουργεί παράλληλα με τη συνήθη αλυσίδα της ποινικής δικαιοσύνης, η οποία δεν εμφανίζεται πρόθυμη/ικανή να αντιμετωπίσει τις υποθέσεις διαφθοράς. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αυτού του φαινομένου αποτελεί το διαβόητο Διοικητικό Περιφερειακό Δικαστήριο του Κιέβου το οποίο έχει επανειλημμένα εκδώσει αποφάσεις που υπονομεύουν την καταπολέμηση των πρακτικών διαφθοράς. Ο πρόεδρος κ. Zelensky έχει ήδη καταθέσει νόμο για κατάργηση του συγκεκριμένου δικαστηρίου και μεταφορά της δικαιοδοσίας του σε άλλο δικαστικό σώμα.

Οι μη μεταρρυθμισμένες πτυχές του δικαστικού συστήματος και των φορέων διακυβέρνησης της δικαιοσύνης αναμένεται να ασκήσουν κάποια επιρροή στους ειδικούς φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς, παρά την ύπαρξη πολλαπλών διασφαλίσεων που μειώνουν αυτούς τους κινδύνους. Ενώ οι ανεξάρτητοι φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς βρίσκονται ήδη σε πλήρη λειτουργία και έχουν να επιδείξουν αποτελέσματα, η ΕΕ στηρίζει παράλληλα τις ολοκληρωμένες μεταρρυθμίσεις του δικαστικού τομέα και του τομέα της μη στρατιωτικής ασφάλειας.

VIII. Η νομική βάση για την ενεργοποίηση του συστήματος ηλεκτρονικής διαχείρισης υποθέσεων για το NABU και τη SAPO (ένας από τους όρους της ΜΧΣ V της ΕΕ) ψηφίστηκε από το ουκρανικό κοινοβούλιο. Θέτει τα θεμέλια για την ψηφιοποίηση ολόκληρης της αλυσίδας ποινικής δικαιοσύνης, που θα ενισχύσει τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα.

Το έργο PRAVO-Justice (συνιστώσα 4) έχει ως αντικείμενο τη διαλειτουργικότητα των βάσεων δεδομένων και την αξιοπιστία των μητρώων.

IX. Το επίπεδο συντονισμού, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής διασταυρούμενων όρων, μεταξύ των διεθνών εταίρων της Ουκρανίας υπήρξε υποδειγματικό. Αυτό αφορά την αρχιτεκτονική του συστήματος καταπολέμησης της διαφθοράς, τις τομεακές μεταρρυθμίσεις με στόχο την καταπολέμηση της διαφθοράς και τη μεταρρύθμιση του εισαγγελικού και του δικαστικού συστήματος.

X. Είναι γενικά παραδεκτό ότι οι επαγγελματίες και οι θεωρητικοί του τομέα εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν περιορισμούς και διαχρονικές προκλήσεις όσον αφορά τη μέτρηση των μεταβολών στα επίπεδα διαφθοράς, καθώς και τού κατά πόσον οι προσπάθειες καταπολέμησης της διαφθοράς σημειώνουν πρόοδο και έχουν αποτελέσματα. Το δίκτυο του ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση της διαφθοράς, μέσω του προγράμματος «EU for Integrity» για την καταπολέμηση της διαφθοράς, χρησιμοποιεί σε πιλοτικό επίπεδο πολύ λεπτομερείς δείκτες επιδόσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς οι οποίοι υποβάλλονται σε δοκιμή σε αρκετές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ουκρανίας. Εντούτοις, πρόκειται για σύνθετη πτυχή στην οποία σημειώνεται αργή πρόοδος λόγω της δυσκολίας που ενέχει η απευθείας μέτρηση της διαφθοράς. Η τρέχουσα τάση είναι να λαμβάνονται υπόψη έμμεσες μετρήσεις μέσω αντιπροσωπευτικών δεικτών που είναι μεν επιμέρους, αλλά, από την άλλη, πιο εύκολα παρατηρήσιμοι και αξιοποιήσιμοι.

XI. Βλ. απαντήσεις της Επιτροπής στις συστάσεις του ΕΕΣ κατωτέρω.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

05. Δεν υπάρχει καθολικός ορισμός της διαφθοράς ούτε σαφώς καθορισμένες υποκατηγορίες. Στο πλαίσιο της συνεργασίας της με την Ουκρανία για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η ΕΕ δεν

χρησιμοποιεί στα έγγραφα της τον όρο «μείζων διαφθορά», αλλά τον πιο διαδεδομένο όρο «διαφθορά υψηλού επιπέδου».

12. Η προσέγγιση της ΕΕ για την εξάλειψη της διαφθοράς διαμορφώθηκε με τρόπο ειδικά προσαρμοσμένο στην Ουκρανία. Σήμερα, αποτελεί υπόδειγμα και για άλλες χώρες. Περιλαμβάνει ενθάρρυνση του ανταγωνισμού σε διάφορους τομείς της οικονομίας, εξέλιξη που περιορίζει τις ευκαιρίες για εκδήλωση φαινομένων διαφθοράς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

22. Τα βαθύτερα αίτια της μείζονος διαφθοράς είναι γενικώς γνωστά, δηλαδή θα θεωρούνταν αυταπόδεικτο «πασιφανές γεγονός» ενώπιον του δικαστηρίου. Υπάρχουν άφθονα στοιχεία από μελέτες που πραγματοποιούνται τα βαθύτερα αίτια της μείζονος διαφθοράς. Οι υπηρεσίες της ΕΕ ανέθεσαν μελέτες και χρησιμοποίησαν μια σειρά αξιόπιστων πηγών όπως συνεδριάσεις, δημόσιες/επίσημες πληροφορίες ή πληροφορίες από τα ΜΜΕ, και στατιστικά στοιχεία πριν από τον προγραμματισμό της τεχνικής βοήθειας για την Ουκρανία.

24. Τα βασικά ενωσιακά έγγραφα που αφορούν την Ουκρανία αναδεικνύουν συστηματικά την καταπολέμηση της διαφθοράς ως βασικού τομέα προτεραιότητας των δράσεων σε τρία σημαντικά επίπεδα: αρχικά, στο πλαίσιο του διαρκούς διαλόγου πολιτικής, θέτοντας το ζήτημα της καταπολέμησης της διαφθοράς σε δράσεις υψηλού επιπέδου (π.χ. δηλώσεις συνόδων κορυφής, επισκέψεις υψηλού επιπέδου), συνεδριάσεις τεχνικής φύσεως και σημαντικά έγγραφα όπως η συμφωνία σύνδεσης και το ενιαίο πλαίσιο στήριξης 2018-2020 της ΕΕ. Δεύτερον, επιβάλλοντας όρους σε μέσα πολιτικής όπως τα προγράμματα ΜΧΣ, στα προγράμματα δημοσιονομικής στήριξης και μέσω του σχεδίου δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων. Τρίτον, στο πλαίσιο του προγραμματισμού που παρείχε στήριξη στις μεταρρυθμίσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς και στις μεταρρυθμίσεις του δικαστικού συστήματος.

Συγκεκριμένα, αρκετά προγράμματα ΜΧΣ της ΕΕ περιλάμβαναν όρους που σχετίζονταν με τη σύσταση των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς, όπως το Ανώτερο Δικαστήριο κατά της διαφθοράς· την επαλήθευση των δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων υψηλόβαθμων υπαλλήλων· την καθιέρωση συνθηκών ανταγωνισμού στον τραπεζικό και τον ενεργειακό τομέα, και ιδίως στον τομέα του φυσικού αερίου· τον εξορθολογισμό της επιβολής του νόμου· την επιλογή των προϊσταμένων των υπηρεσιών καταπολέμησης της διαφθοράς· και τη θέση σε λειτουργία του συστήματος ηλεκτρονικής διαχείρισης υποθέσεων για το NABU και την SAPO. Οι εκθέσεις του μηχανισμού αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης αναφέρονται τακτικά στην καταπολέμηση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου και στην ανάγκη να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία και η αποτελεσματικότητα των φορέων που είναι επιφορτισμένοι με την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου είδους διαφθοράς.

26. Η Επιτροπή χρησιμοποίησε πράγματι πολυδιάστατη προσέγγιση για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Ως εκ τούτου, η προσέγγιση της ΕΕ για την εξάλειψη της διαφθοράς περιλάμβανε τέσσερις βασικές συνιστώσες: εξάλειψη των περιθωρίων για διαφθορά μέσω της επιβολής όρων και του διαλόγου πολιτικής, σύσταση ανεξάρτητων φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς και ανάπτυξη ικανοτήτων των εν λόγω φορέων, στήριξη της κοινωνίας των πολιτών και της ερευνητικής δημοσιογραφίας, και μεταρρύθμιση του δικαστικού/εισαγγελικού συστήματος.

27. Το σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο της διαφθοράς πρέπει να αντιμετωπιστεί πολυδιάστατα. Η ολιστική, εγκάρσια προσέγγιση για την καταπολέμηση της διαφθοράς είναι πράγματι μια καθολικά αποδεκτή πρακτική.

Η προσέγγιση της ΕΕ για την εξάλειψη της διαφθοράς περιλάμβανε τέσσερις βασικές συνιστώσες:

Κατά πρώτον, σε επίπεδο πρόληψης, μέσω των προγραμμάτων μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής (ΜΧΣ), της δημοσιονομικής στήριξης και του σχεδίου δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων, η ΕΕ ζήτησε την καθιέρωση συνθηκών ανταγωνισμού σε διάφορους τομείς. Αυτό, με τη σειρά του, περιόρισε σημαντικά τις ευκαιρίες και τα περιθώρια δράσης για τη διαφθορά, π.χ. στον τομέα του φυσικού αερίου και στον τραπεζικό τομέα, σε σχέση με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, την υγεία, την πολιτική ανταγωνισμού, τις δημόσιες συμβάσεις και τη διακυβέρνηση των επιχειρήσεων κρατικής ιδιοκτησίας (ΕΚΙ).

Δεύτερον, η ΕΕ διαδραμάτισε μείζονα ρόλο, σε συνεργασία με τους διεθνείς εταίρους της, στην ενθάρρυνση και εγκαθίδρυση της νομικής και θεσμικής βάσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου (μείζονος διαφθοράς): η Ουκρανία θέσπισε ένα από τα πιο ολοκληρωμένα συστήματα δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων παγκοσμίως, και σύστησε ειδικούς φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς. Πρόκειται για το εθνικό γραφείο καταπολέμησης της διαφθοράς της Ουκρανίας (NABU), την ειδική εισαγγελία καταπολέμησης της διαφθοράς (SAPO), το Ανώτερο Δικαστήριο κατά της διαφθοράς (HACC), καθώς και την εθνική υπηρεσία πρόληψης της διαφθοράς (NACP). Η ΕΕ παρείχε υποστήριξη στους φορείς και συνέβαλε, μέσω των υπό υλοποίηση προγραμμάτων της, στην ανάπτυξη ικανοτήτων στους εν λόγω φορείς, οι οποίοι έχουν αναπτύξει ένα αξιόπιστο ιστορικό επιδόσεων σε πολύπλοκες υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου, παρά τις διαδικαστικές επιπλοκές λόγω της πανδημίας COVID-19.

Τρίτον, η ΕΕ έχει επενδύσει σημαντικά στην ενδυνάμωση μιας ενεργού κοινωνίας των πολιτών, της ερευνητικής δημοσιογραφίας και των ΜΜΕ, καθώς και των επιχειρήσεων που προάγουν νοοτροπία ακεραιότητας, τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Τέταρτον, η ΕΕ υποστήριξε ένθερμα τις μεταρρυθμίσεις στον εισαγγελικό τομέα, μεταξύ άλλων μέσω της διαδικασίας πιστοποίησης των εισαγγελέων σε όλα τα επίπεδα, καθώς και την υπό εξέλιξη ευρύτερη μεταρρύθμιση του συστήματος απονομής δικαιοσύνης. Όλα τα παραπάνω στοιχεία είναι καίριας σημασίας για την πολυδιάστατη προσέγγιση της ΕΕ στην αντιμετώπιση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου (ή μείζονος διαφθοράς).

29. Το έργο 12, με προϋπολογισμό ύψους 14,5 εκατ. EUR, αποτελεί στην πραγματικότητα το μεγαλύτερο έργο της Επιτροπής στον τομέα της καταπολέμησης της διαφθοράς.

32. Η ΕΕ προσπάθησε να εξαλείψει το περιθώριο για εκδήλωση φαινομένων διαφθοράς και άσκηση οικονομικής επιρροής των ολιγαρχικών δομών και μέσω της επιβολής όρων στα προγράμματα ΜΧΣ: π.χ. πιέζοντας για τον διαχωρισμό της Naftogaz, καταργώντας το αρμπιτράζ στις σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες και προωθώντας την εκκαθάριση του τραπεζικού τομέα. Επιπροσθέτως, το σύστημα δήλωσης περιουσιακών στοιχείων που υποστήριξε η ΕΕ διαδραμάτισε καίριο ρόλο στην αποκάλυψη των διεφθαρμένων υπαλλήλων που χρησιμοποιούσαν οι ολιγάρχες για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους.

34. Πράγματι, το Συμβούλιο είναι αυτό που εγκρίνει τις νομικές πράξεις που άπτονται των κυρώσεων. Οι αποφάσεις της ΕΕ στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής προϋποθέτουν ομοφωνία των κρατών μελών.

Το Συμβούλιο καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια να διασφαλίσει ότι οι κατάλογοι προσώπων πληρούν όλες τις νομικές απαιτήσεις όπως έχουν οριστεί από τα ενωσιακά δικαστήρια, λαμβάνοντας υπόψη την εξελισσόμενη νομολογία, έτσι ώστε οι χαρακτηρισμοί να μην αναιρούνται από τα ενωσιακά δικαστήρια.

Το Συμβούλιο είναι αρμόδιο να εγκρίνει νομικές πράξεις για δέσμευση περιουσιακών στοιχείων και άλλα περιοριστικά μέτρα και τα κράτη μέλη καλούνται να εφαρμόζουν αυτά τα μέτρα. Το καθεστώς

αυτό έχει ως στόχο τη διευκόλυνση της ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων από το ουκρανικό κράτος μέσω δέσμευσής τους και την πρόληψη της μεταφοράς κεφαλαίων προς άλλες χώρες. Οι απαγορεύσεις χορήγησης θεώρησης, από την άλλη, εξυπηρετούν διαφορετικό σκοπό που δεν εμπίπτει στο πεδίο του καθεστώτος κυρώσεων για υπεξαίρεση κεφαλαίων.

36. Το έργο δεν εστιάζεται στη μείζονα διαφθορά αλλά στη μεταρρύθμιση του τομέα της μη στρατιωτικής ασφάλειας. Το τελευταίο διάστημα το έργο βρίσκεται σε πλήρη ανάπτυξη. Η EUAM Ukraine προσέφερε προγράμματα εκπαίδευσης και εξοπλισμό στο πλαίσιο του έργου, σε συνδυασμό με τις δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων του έργου Pravo Police.

Η Εθνική Αστυνομία της Ουκρανίας παρέλαβε τον Δεκέμβριο του 2020 δύο χρηματοδοτηθέντα από την ΕΕ δομοστοιχειωτά κέντρα δεδομένων τελευταίας τεχνολογίας, τα οποία δικτυώθηκαν με τις υφιστάμενες τηλεπικοινωνιακές υποδομές NPU. Τα νέα κέντρα δεδομένων θα υποστηρίξουν τις αστυνομικές επιχειρήσεις και περισσότερους από 45 000 αστυνομικούς σε όλη την Ουκρανία, σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο κοινοτήτων, συμπεριλαμβανομένων 102 γραμμών έκτακτης ανάγκης της αστυνομίας.

38. Η ΕΕ στήριξε ενεργά τις μεταρρυθμίσεις στην εταιρική διακυβέρνηση των ΕΚΙ και την αναδιάρθρωση/διαχωρισμό της NAFTOGAZ, και στις δύο περιπτώσεις μέσω της επιβολής όρων στα προγράμματα ΜΧΣ. Υποστήριξε επίσης τις βελτιώσεις σε επίπεδο αναδιάρθρωσης και διακυβέρνησης για μια σειρά επιχειρήσεων και τραπεζών κρατικής ιδιοκτησίας, μέσω της με διαφορά μεγαλύτερης συνεισφοράς σε λογαριασμό πολλών δωρητών (ΛΠΔ) της ΕΤΑΑ.

40. Κατά πρώτον, η ΕΕ επέβαλε όρους που αφορούσαν τη μεταρρύθμιση στον τομέα της επιβολής στο πλαίσιο του προγράμματος ΜΧΣ V της ΕΕ. Δεύτερον, η Επιτροπή υλοποίησε το έργο 17 (Pravo Justice) το οποίο πραγματοποιεί εις βάθος ανάλυση των προκλήσεων που σχετίζονται με την πολιτική επιβολής και τις προσωρινές αναστολές και παρέχει εκτενείς συμβουλές πολιτικής για τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων. Οι προκλήσεις στον τομέα αυτόν είναι σύνθετες και πολυδιάστατες, με αποτέλεσμα να χρήζουν πιο μακροπρόθεσμης στρατηγικής αντιμετώπισης, που θα συνοδεύεται από πολιτική βούληση.

41. Ενημέρωση σχετικά με τα πρόσφατα γεγονότα που αφορούν το εποπτικό συμβούλιο της Naftogaz:

στις 19 Μαΐου 2021, το Υπουργικό Συμβούλιο ανανέωσε για ένα έτος τον διορισμό 5 τρεχόντων μελών του εποπτικού συμβουλίου της εταιρείας έως ότου ολοκληρωθεί η επιλογή μέσω διαγωνισμού νέου ανεξάρτητου εποπτικού συμβουλίου, αποδέσμευσε τον Robert Bensch από το ΕΣ της Naftogaz και προκήρυξε διαγωνισμό για την επιλογή 4 ανεξάρτητων μελών του ΕΣ.

42. Οι μεταρρυθμίσεις που στήριξε η ΕΕ στον τομέα της εταιρικής διακυβέρνησης των ΕΚΙ περιλάμβαναν μεγάλο αριθμό μέτρων που αφορούσαν απευθείας τη χρηστή εταιρική διακυβέρνηση, τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Οι προσπάθειές μας επικεντρώθηκαν στους όρους που σχετίζονταν με τη μεταρρύθμιση των ΕΚΙ σε πολλά προγράμματα μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής της ΕΕ, σε συζητήσεις/συνεδριάσεις πολιτικής υψηλού επιπέδου, σε παρεμβάσεις στο πλαίσιο του λογαριασμού πολλών δωρητών (ΛΠΔ) της ΕΤΑΑ, στη συμμετοχή στην ομάδα εργασίας για τις ιδιωτικοποιήσεις και στην παρακολούθηση των διαδικασιών επιλογής για τα μέλη των εποπτικών συμβουλίων στις ΕΚΙ, καθώς και στη χρηματοδότηση των ομάδων στήριξης των μεταρρυθμίσεων στο Υπουργείο Οικονομίας και σε άλλους κρατικούς φορείς.

43. Οι κρατικές ενισχύσεις και ο ανταγωνισμός αποτελούν σύνθετους τομείς μεταρρύθμισης. Στις χώρες της ΕΕ, οι σχετικές μεταρρυθμίσεις χρειάστηκαν πολλά χρόνια για να ολοκληρωθούν. Το εν

λόγω μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα θα έχει μακροχρόνια διάρκεια και στην Ουκρανία. Η Ουκρανία σημείωσε τα τελευταία χρόνια κάποια πρόοδο, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ενίσχυση της θεσμικής ανεξαρτησίας της Αντιμονοπωλιακής Επιτροπής (AMCU) και τη βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου και του πλαισίου επιβολής προκειμένου να εναρμονιστεί με τους ενωσιακούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και τον ανταγωνισμό. Η ΕΕ παρείχε στήριξη σε σχέση τόσο με το νομοθετικό πλαίσιο όσο και με την ικανότητα επιβολής. Έργα της ΕΕ, συγκεκριμένα τα έργα 10 και 19 που υποβλήθηκαν σε έλεγχο από το Συνέδριο, παρείχαν στήριξη στη θεσμική ικανότητα με έμφαση στην ικανότητα επιβολής.

Όσον αφορά την ανεξαρτησία της Αντιμονοπωλιακής Επιτροπής (AMCU), παρόλο που ορισμένες προκλήσεις και κίνδυνοι παραμένουν, τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την ενίσχυση της ανεξαρτησίας της ACMU, όπως περιγράφεται στην έκθεση του ΟΟΣΑ για τον δείκτη πολιτικής για τις ΜΜΕ (SME Policy Index). Η αναφορά στην ανεξαρτησία της AMCU στην έκθεση εφαρμογής της συμφωνίας σύνδεσης (Association Implementation Report) παραπέμπει σε επιμέρους ζήτημα το οποίο σχετίζεται με τη διαδικασία επιλογής του προϊσταμένου του φορέα υποβολής προσφυγών για τις δημόσιες συμβάσεις (ο οποίος στην Ουκρανία επιλέγεται μεταξύ των μελών της AMCU).

44. Κοινή απάντηση στο σημείο 44 και στο πλαίσιο 1:

Δεδομένου ότι είναι γενικά παραδεκτό ότι οι επαγγελματίες και οι θεωρητικοί του τομέα εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν περιορισμούς και διαχρονικές προκλήσεις όσον αφορά τη μέτρηση των μεταβολών στα επίπεδα διαφθοράς, καθώς και τού κατά πόσον οι προσπάθειες καταπολέμησης της διαφθοράς σημειώνουν πρόοδο και έχουν αποτελέσματα, το δίκτυο του ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση της διαφθοράς, μέσω του προγράμματος «EU for Integrity» για την καταπολέμηση της διαφθοράς, θα αναπτύξει πολύ λεπτομερείς δείκτες επιδόσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς με σαφή κριτήρια αναφοράς, οι οποίοι ήδη υποβάλλονται σε δοκιμή σε αρκετές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ουκρανίας. Εντούτοις, πρόκειται για σύνθετη πτυχή στην οποία γενικά σημειώνεται αργή πρόοδος λόγω της δυσκολίας που ενέχει η απευθείας μέτρηση της διαφθοράς. Η τρέχουσα τάση είναι να λαμβάνονται υπόψη έμμεσες μετρήσεις μέσω αντιπροσωπευτικών δεικτών που είναι μεν επιμέρους, αλλά, από την άλλη, πιο εύκολα παρατηρήσιμοι και αξιοποιήσιμοι.

46. Δεν είναι σαφές ποια θα ήταν η προστιθέμενη αξία μίας ακόμη ειδικής έκθεσης. Το ενιαίο πλαίσιο στήριξης (ΕΠΣ) έχει συγκεκριμένες προτεραιότητες και στόχους με σαφώς καθορισμένους δείκτες. Ως αποστολή ΚΠΠΑ, η EUAM Ukraine αποτελεί μέσο που έχει συμφωνηθεί από το Συμβούλιο και διαθέτει δικό του σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης. Τα κριτήρια αναφοράς θεσπίστηκαν με στόχο να επιτευχθεί μεγαλύτερη επιμέλεια και λογοδοσία στην υλοποίηση της εντολής της αποστολής. Τα στοχευμένα κριτήρια αναφοράς καθορίζονται κατά τη φάση του σχεδιασμού ώστε να μπορούν οι αποστολές και η Μη Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδιασμού και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων (CPCC) να διενεργούν την παρακολούθηση και αξιολόγηση των υλοποιούμενων δραστηριοτήτων. Η EUAM Ukraine ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές για την υποβολή εκθέσεων που έχουν συμφωνηθεί από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Τα αποτελέσματα και τα επιτεύγματα της αποστολής υποβάλλονται ανά εξάμηνο στην ΕΥΕΔ/CPCC υπό μορφή επίσημων εκθέσεων και εγκρίνονται από τα κράτη μέλη της ΕΕ με βάση τα κριτήρια αναφοράς και σε παραβολή με την εντολή της αποστολής.

47. Η ετήσια έκθεση διαχείρισης εξωτερικών δράσεων (EAMR) περιγράφει την πρόοδο που σημειώθηκε στους τομείς προτεραιότητας που αναφέρονται στο ενιαίο πλαίσιο στήριξης 2018-2020. Η εν λόγω έκθεση αποτελεί σημαντικό εργαλείο διαχείρισης για την παρακολούθηση της υλοποίησης των προγραμμάτων και των βασικών δεικτών επιδόσεων. Ωστόσο, δεν αναφέρεται με συστηματικό τρόπο στους δείκτες που περιλαμβάνονται στο ΕΠΣ 2018-2020.

49. Ως μη στρατιωτική αποστολή ΚΠΠΑ, η EUAM Ukraine ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές για την υποβολή εκθέσεων που έχουν συμφωνηθεί από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Τα αποτελέσματα και τα επίτευγματα της αποστολής υποβάλλονται ανά εξάμηνο στην ΕΥΕΔ/CPCC υπό μορφή επίσημων εκθέσεων και εγκρίνονται από τα κράτη μέλη της ΕΕ με βάση τα κριτήρια αναφοράς και σε παραβολή με την εντολή της αποστολής. Επιπροσθέτως, πριν από την παράταση κάθε εντολής, διενεργούνται ολοκληρωμένη επιχειρησιακή αξιολόγηση και στρατηγική επισκόπηση. Οι διαδικασίες αυτές λειτουργούν ως βάση για την παράταση της εντολής. Η ΕΥΕΔ επεξεργάζεται αυτήν τη στιγμή μεθοδολογία εκτίμησης επιπτώσεων για τα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων των αποστολών ΚΠΠΑ.

53. Άλλο ένα καίριο επίτευγμα ήταν η στήριξη της επιλογής των δικαστών του Ανώτερου Δικαστηρίου κατά της διαφθοράς, σε ένα πλαίσιο απόλυτης διαφάνειας και αξιοκρατίας και με τη συνδρομή διεθνών εμπειρογνομόνων, και η επακόλουθη στήριξη του Δικαστηρίου ώστε να καταστεί πλήρως λειτουργικό.

56. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η παροχή τεχνικής βοήθειας εξαρτάται από προϋποθέσεις. Η Επιτροπή, π.χ., ανέστειλε προσωρινά τη στήριξη της EUACI (έργο 12) προς έναν από τους βασικούς φορείς του (τη NACP) όταν υποβαθμίστηκε η ακεραιότητα της ηγεσίας της. Για παρεμφερείς λόγους, μειώθηκε επίσης σημαντικά η στήριξη που χορηγείται στο Ανώτερο Συμβούλιο Δικαιοσύνης στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ Pravo Justice (έργο 17).

58. Η EUAM συνέβαλε παρέχοντας στρατηγικές συμβουλές στον νόμο που υπογράφηκε τον Σεπτέμβριο του 2019 για τη μεταρρύθμιση της εισαγγελίας. Η αποστολή είχε επίσης ουσιαστική συμμετοχή στην επακόλουθη διαδικασία πιστοποίησης του εισαγγελικού σώματος κατά την οποία τα 2/3 των εισαγγελέων πέρασαν επιτυχώς τις εξετάσεις γνώσεων, επάρκειας και ακεραιότητας.

Πλαίσιο 4 - Συμβολή της Επιτροπής και της EUAM στην επαναξιολόγηση και την επιλογή των εισαγγελέων

Έως σήμερα, από τους περίπου 12 000 εισαγγελείς, μόλις 7 700 έχουν υποβληθεί επιτυχώς στη διαδικασία πιστοποίησης. Εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων γύρω στις 1 800 προσφυγές κατά της διαδικασίας. Η μεταρρύθμιση του καθεστώτος πιστοποίησης βασίστηκε στον νόμο του Οκτωβρίου του 2019 ο οποίος θέσπισε διετή μεταβατική μεταρρυθμιστική περίοδο στη διάρκεια της οποίας έπρεπε να ανασταλούν οι συνήθεις εισαγγελικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της επιτροπής επαγγελματικών προσόντων και πειθαρχικών διαδικασιών των εισαγγελέων (QDCP), προκειμένου να μπορέσει να πραγματοποιηθεί συνολική επανεκκίνηση του εισαγγελικού συστήματος.

Επίσης, τον Μάιο του 2021, ο Γενικός Εισαγγελέας εξέδωσε νέο κανονισμό για τον διορισμό σε διοικητικές θέσεις (όρος της ΜΧΣ V), ο οποίος θα εφαρμόζεται για τη μεταβατική μεταρρυθμιστική περίοδο, ενώ καταβάλλονται προσπάθειες να βελτιωθεί η διαδικασία για τη μετέπειτα μόνιμη περίοδο με αφετηρία τον Οκτώβριο του 2021.

59. Είναι δύσκολο να οικοδομηθεί σύντομα εμπιστοσύνη στο σύστημα επιβολής του νόμου και στο εισαγγελικό σύστημα της Ουκρανίας. Είναι επίσης δύσκολο να μετρηθεί, καθώς εξαρτάται από την ποιότητα των ερευνών και επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, μεταξύ των οποίων και τα μέσα ενημέρωσης. Η εμπιστοσύνη στις αρχές επιβολής του νόμου παραμένει χαμηλή, αλλά παρουσιάζει — με κάποιες εξαιρέσεις και με μείωση για το 2020— αύξηση σε βάθος χρόνου. Πέραν των ερευνών κοινής γνώμης που αναθέτει η EUAM, είναι σημαντικό να παρακολουθούνται οι τάσεις σε άλλες

ευρέως αναγνωρισμένες έρευνες κοινής γνώμης, όπως εκείνες που διενεργεί το Κέντρο Razumkov² με αντικείμενο την εμπιστοσύνη στις αρχές επιβολής του νόμου (ΑΕΝ) και στις εισαγγελικές αρχές¹. Η EUAM συγκρίνει πάντοτε πολλές πηγές, ενώ περιλαμβάνει και δεδομένα σχετικά με την εμπειρία και την αποτελεσματικότητα των ΑΕΝ, όταν αξιολογεί την εξέλιξη των απόψεων των πολιτών σχετικά με τις ΑΕΝ στην Ουκρανία.

61. Η δέσμη μεταρρυθμίσεων του 2016 (που αποτέλεσε τη βάση της αξιολόγησης συμμόρφωσης με τη σύμβαση για τη δημιουργία κρατικού μηχανισμού) ήταν θετική και επαρκής. Πράγματι, η Επιτροπή της Βενετίας αξιολόγησε θετικά τις τροποποιήσεις του συντάγματος και τις συμπληρωματικές νομοθετικές διατάξεις. Οι κριτικές αναλύσεις στις οποίες αναφέρεται το Συνέδριο είναι μεταγενέστερες και, συνεπώς, δεν ήταν δυνατό να χρησιμοποιηθούν, *ratione temporis*, ως βάση για την αξιολόγηση. Η σύμβαση για τη δημιουργία κρατικού μηχανισμού περιείχε προβλέψεις μόνο για την έγκριση των νομικών αλλαγών, και όχι για την πλήρη εφαρμογή τους. Πράγματι, με δεδομένο τον χρόνο που απαιτείται για μια τόσο βαθιά τομή του δικαστικού συστήματος, η απαίτηση για πλήρη εφαρμογή θα αναιρούσε απολύτως τον σκοπό της σύμβασης για τη δημιουργία κρατικού μηχανισμού, που ήταν η παροχή ταχείας στήριξης για το πρώτο διάστημα μετά τα γεγονότα του Μαϊντάν.

62. Στις 29 Ιουνίου 2021 το ουκρανικό κοινοβούλιο ψήφισε τον νόμο για την επανασύσταση της ανώτερης επιτροπής αξιολόγησης δικαστικών (ΗQCJ). Ο νόμος θεσπίζει νέα διαδικασία επιλογής για τα μέλη της επιτροπής, η οποία βασίζεται σε πλαίσιο απόλυτης διαφάνειας και αξιοκρατίας και περιλαμβάνει μοντέλο ψηφοφορίας που προβλέπει καθοριστικό ρόλο για τους εσωτερικά διοριζόμενους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, σύμφωνα και με τις συστάσεις της Επιτροπής της Βενετίας. Για τεχνικούς λόγους, θα χρειαστεί να επαναληφθεί η διαδικασία ψήφισης του νόμου στα μέσα Ιουλίου. Ένα νομοσχέδιο που θα διέπει τον έλεγχο ακεραιότητας των τρεχόντων/μελλοντικών μελών του Ανώτερου Συμβουλίου Δικαιοσύνης είναι προγραμματισμένο να ψηφιστεί στα μέσα Ιουλίου.

Πλαίσιο 5 - Στήριξη μέσω της Επιτροπής για το σύστημα ηλεκτρονικής διαχείρισης των υποθέσεων

Τον Ιούνιο του 2021, το ουκρανικό κοινοβούλιο ψήφισε νόμο ο οποίος δημιούργησε τη νομική βάση για το σύστημα ηλεκτρονικής διαχείρισης υποθέσεων στις υπηρεσίες καταπολέμησης της διαφθοράς και σε όλες τις άλλες αρχές επιβολής του νόμου στην Ουκρανία. Το σύστημα ηλεκτρονικής διαχείρισης υποθέσεων θα ενισχύσει τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα των ποινικών ερευνών και θα περιορίσει τους κινδύνους εκδήλωσης φαινομένων διαφθοράς.

71. Οι δικαστές, εισαγγελείς και ερευνητές που επανδρώνουν τους φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς επιλέγονται με αυστηρή διαδικασία, που περιλαμβάνει έλεγχο ακεραιότητας. Διαθέτουν επίσης αποκλειστική δικαιοδοσία για την εκδίκαση υποθέσεων διαφθοράς υψηλού επιπέδου και ειδικά ερευνητικά εργαλεία. Χάρη στην ανωτέρω διαδικασία, τη στιβαρή ανάπτυξη ικανοτήτων και την υποστήριξη σε επίπεδο ΤΠ, οι εν λόγω φορείς άρχισαν να λειτουργούν και να αναπτύσσουν ένα αξιόπιστο ιστορικό επιδόσεων.

Από την έναρξη λειτουργίας του Ανώτερου Δικαστηρίου κατά της διαφθοράς στα τέλη του 2019, εκδόθηκαν περισσότερες από 34 αποφάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ισχύουσες ποινές φυλάκισης. Επικείται η περάτωση πολλών ακόμη υποθέσεων και οι αποφάσεις αναμένονται σύντομα.

² Πηγή για την έρευνα κοινής γνώμης του Κέντρου Razumkov για το 2019-20, αποκλειστικά στα ουκρανικά:

<https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-dovira-do-institutiv-suspilstva-ta-politykiv-elektoralni-oriientsii-gromadian-berezen-2021r>

Η δημιουργία ιστορικού επιδόσεων σε σύνθετες υποθέσεις διαφθοράς απαιτεί χρόνο. Επιπλέον, η πανδημία COVID-19 προκάλεσε καθυστερήσεις σε πολλές διαδικασίες.

Θα πρέπει επίσης να αναγνωριστεί ότι χάρη στην ενεργοποίηση του συστήματος δήλωσης περιουσιακών στοιχείων (στο πλαίσιο των όρων που επιβλήθηκαν από την ΕΕ στο πλαίσιο της ΜΧΣ και της σύμβασης για τη δημιουργία κρατικού μηχανισμού), εκατοντάδες δικαστές προτίμησαν να παραιτηθούν από τις θέσεις τους κατά το διάστημα 2016-2018 παρά να υποβληθούν στη διαδικασία αξιολόγησης προσόντων ή να υποβάλουν δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων (π.χ. https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/zvit_2016.pdf)

73. Η απόφαση ελήφθη με βάση αφενός την πρόοδο που έχει σημειωθεί και αφετέρου τη δέσμευση που έχουν αναλάβει οι ουκρανικές αρχές. Χάρη στα κριτήρια αναφοράς κατά της διαφθοράς, η στήριξη της ΕΕ για την καταπολέμηση της διαφθοράς στην Ουκρανία προσέδωσε το ενδιαφέρον των ουκρανικών αρχών και πέτυχε αυξημένη συμμετοχή.

Πλαίσιο 6 - Παραδείγματα προϋποθέσεων / κριτηρίων αναφοράς για την καταπολέμηση της διαφθοράς που παρουσιάζουν προβλήματα αξιολόγησης

Η αξιολόγηση βασίστηκε σε έναν συνδυασμό της προόδου που έχει επιτευχθεί και των αυστηρών δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει οι ουκρανικές αρχές. Κατά τον χρόνο της αξιολόγησης, υπήρχε ήδη ένας θετικός απολογισμός όσον αφορά την υλοποίηση της ψηφισθείσας νομοθεσίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς, συγκεκριμένα είχε συστηθεί το NABU, είχε διοριστεί ο προϊστάμενος, είχε επιλεγεί και εκπαιδευτεί το προσωπικό του, ενώ είχε επίσης εκλεγεί το συμβούλιο της Εθνικής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Διαφθοράς (NAPC) και διοριστεί ο προϊστάμενος της SAPO. Με βάση αυτήν την προεργασία, η υλοποίηση ήταν ζήτημα χρόνου.

Πράγματι, η έκτη έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή από την Ουκρανία του σχεδίου δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων παραθέτει μια σειρά θετικών εξελίξεων στο πεδίο της καταπολέμησης της διαφθοράς. Αναφέρει σαφώς ότι «[η] πρόοδος που σημειώθηκε στην πέμπτη έκθεση σχετικά με τις πολιτικές καταπολέμησης της διαφθοράς, ιδίως η νομοθετική και η θεσμική πρόοδος, συνεχίστηκε». Για περισσότερες λεπτομέρειες, συμβουλευτείτε επίσης το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την έκθεση (SWD(2015) 705 final), σελίδες 14 έως 16. Η έκθεση αναφέρει τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η Ουκρανία. Η έκτη έκθεση αναφέρει ότι «[β]άσει αυτών των δεσμεύσεων, το κριτήριο αναφοράς για την καταπολέμηση της διαφθοράς θεωρείται ότι έχει επιτευχθεί», επιδιώκοντας να κινητοποιήσει την Ουκρανία ώστε να εκπληρώσει τις εν λόγω δεσμεύσεις. Ωστόσο, το συμπέρασμα ότι το κριτήριο αναφοράς ικανοποιείται βασίζεται επίσης στην επιτευχθείσα πρόοδο που αναφέρεται στις σελίδες 5-6 (και περιγράφεται αναλυτικά στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, σελίδες 14-16).

Η βασική συνθήκη για την εκπλήρωση της συγκεκριμένης προϋπόθεσης ήταν το αν τον Νοέμβριο του 2016 (και όχι το 2018 όταν ελήφθη η απόφαση για τη ΜΧΣ III) το σύστημα ήταν «αποτελεσματικό». Δεδομένης της πολυπλοκότητας του συστήματος, το ερώτημα αν το σύστημα συνολικά ήταν αποτελεσματικό δεν μπορούσε να απαντηθεί ευθέως και με μαθηματική ακρίβεια, αλλά απαιτούσε υποκειμενική εκτίμηση. Με άλλα λόγια, η εν λόγω εκτίμηση ενείχε ένα περιθώριο διακριτικής ευχέρειας. Με βάση το γεγονός ότι το ηλεκτρονικό σύστημα ενεργοποιήθηκε την 1η Σεπτεμβρίου 2016 και στις 30 Οκτωβρίου 2016 είχαν ήδη υποβληθεί στο σύστημα 103 268 ετήσιες δηλώσεις και το γεγονός ότι οι δηλώσεις ήταν δημοσιευμένες στον ιστότοπο της Εθνικής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Διαφθοράς (NAPC) παραμένοντας εντός του πεδίου διακριτικής ευχέρειάς της, η Επιτροπή έκρινε ότι το σύστημα ήταν αποτελεσματικό. Η εκτίμηση πραγματοποιήθηκε με τη δέουσα σοβαρότητα και βασίστηκε, επιπροσθέτως των ανωτέρω γεγονότων, στην αξιολόγηση εξωτερικών εμπειρογνομόνων. Δεν υπήρχαν τον Νοέμβριο του 2016 ενδείξεις που

θα μπορούσαν να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή, ή όποιος άλλος συμμετείχε ενδεχομένως στη λήψη της απόφασης, υπερέβη το περιθώριο διακριτικής ευχέρειάς του/της.

Η προϋπόθεση εστιάζεται στη σύσταση και ανεξάρτητη λειτουργία του NABU, της SAPO και της NACP. Κατά τον χρόνο αξιολόγησης της συμμόρφωσης, και οι τρεις φορείς είχαν συσταθεί και λειτουργούσαν ανεξάρτητα. Η ανεξαρτησία τους από πολιτικές παρεμβάσεις δεν μπορούσε σε καμία περίπτωση να αξιολογηθεί σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή και πρέπει να επιβεβαιώνεται σε διαρκή βάση.

76. Η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν έχει αναδειχθεί όσο πρέπει η σπουδαιότητα του συστήματος δήλωσης περιουσιακών στοιχείων. Οι δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων (ΔΠΣ) είναι ένα πανίσχυρο εργαλείο για την πρόληψη της διαφθοράς. Δεν λειτουργούν μόνον ως βάση για πιθανές ποινικές έρευνες. Συνεπώς, η αξιολόγηση του ΕΕΣ υποβαθμίζει τον έμμεσο αντίκτυπο και τις θετικές επιπτώσεις του συστήματος ΔΠΣ ως προληπτικού εργαλείου: π.χ. οι δημόσια διαθέσιμες ΔΠΣ αποτέλεσαν βασική πηγή για το έργο των (διεθνοποιημένων) επιτροπών επιλογής κατά την αξιολόγηση της ακεραιότητας των υποψηφίων (Δημόσιο Συμβούλιο Διεθνών Εμπειρογνομόνων/δικαστές μέλη του HACC το 2018· επιλογή προϊσταμένου της NACP το 2019 και υπό εξέλιξη επιλογή προϊσταμένου της SAPO το 2020/2021). Εξάλλου, και μόνον η υποχρέωση υποβολής της ΔΠΣ δημοσίως είχε ως αποτέλεσμα την παραίτηση εκατοντάδων δικαστών από τις θέσεις τους από το 2016 και μετά. Επίσης, η κοινωνία των πολιτών και οι ερευνητικοί δημοσιογράφοι χρησιμοποιούν συχνά τις διαθέσιμες ΔΠΣ στην προσπάθειά τους να αποκαλύψουν τη διαφθορά και τις μηχανορραφίες του οργανωμένου εγκλήματος.

Ως προς την αποτελεσματικότητα του συστήματος ΔΠΣ, επισημαίνονται οι πρόσφατες αναβαθμίσεις του και οι κανόνες επαλήθευσης που το κατέστησαν πιο αποτελεσματικό. Επιπλέον, η επιλογή της ηγεσίας της NACP πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή διεθνών εμπειρογνομόνων, γεγονός που διασφάλισε την ανεξαρτησία της NACP και τον ενεργό ρόλο της το τελευταίο διάστημα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις επαληθεύσεις των ΔΠΣ.

77. Όσον αφορά τη στρατηγική για την καταπολέμηση της διαφθοράς για την περίοδο 2018-2020, η εν λόγω στρατηγική, παρά τις ανεπάρκειές της, θα σηματοδοτούσε πρόοδο, εξ ου και η ισχυρή αντίδραση που συνάντησε από τα κατεστημένα συμφέροντα. Υπό αυτές τις συνθήκες, η ΕΕ αποφάσισε, παραβλέποντας τις μεγάλες ατέλειές της, να την υποστηρίξει. Η γενική αξιολόγηση μιας στρατηγικής μπορεί να είναι θετική ακόμη και αν δεν έχουν ληφθεί υπόψη όλες οι συστάσεις.

Ωστόσο, ακόμη και αυτή η στήριξη και επιμονή δεν ήταν αρκετά ισχυρές ώστε να της εξασφαλίσουν την έγκριση.

Υπάρχουν όρια στη δυνατότητα της ΕΕ να επηρεάσει τις στρατηγικές μιας κυρίαρχης τρίτης χώρας.

78. Η Επιτροπή, π.χ., ανέστειλε προσωρινά τη στήριξη της EUACI προς έναν από τους βασικούς φορείς του (τη NACP) όταν το επίπεδο επικινδυνότητας (και σε επίπεδο καλής φήμης) ήταν πλέον πολύ υψηλό.

79. Στην πραγματικότητα, το έργο 12 (EUACI) παρείχε απευθείας στήριξη στη διαδικασία αναδιάρθρωσης για τη NACP αφενός παρέχοντας νομοθετικές συμβουλές σχετικά με την ψηφιζόμενη νομοθεσία και αφετέρου διορίζοντας διεθνείς εμπειρογνώμονες και εξασφαλίζοντας πλήρη γραμματειακή υποστήριξη για την επιτροπή επιλογής.

80. Στις 29 Ιουνίου 2021, το ουκρανικό κοινοβούλιο ψήφισε τον νόμο που επανέφερε σε ισχύ καθεστώς αποτρεπτικών κυρώσεων σε περίπτωση παράλειψης υποβολής δήλωσης περιουσιακών στοιχείων ή υποβολής ψευδούς δήλωσης.

82. Το NABU στηρίζεται στην υπηρεσία ανάλυσης της Κρατικής Υπηρεσίας Οικονομικής Παρακολούθησης (SFMS) και η συνεργασία μεταξύ των δύο φορέων ενισχύθηκε με την υποστήριξη της EUACI (βλ. έκθεση τελικών αποτελεσμάτων της EUACI, σ. 38).

Όσον αφορά την Υπηρεσία Ασφάλειας της Ουκρανίας, έχοντας ισχυρή υποστήριξη από την ΕΕ, το ουκρανικό κοινοβούλιο μελετά αυτήν τη στιγμή νομοσχέδιο για την εις βάθος μεταρρύθμιση του συγκεκριμένου φορέα.

83. Η SAPO είναι νομικά και επιχειρησιακά ανεξάρτητη από τη Γενική Εισαγγελία. Έχει την εξουσία να επιτελεί αυτόνομα την αποστολή της. Αυτήν την περίοδο, ωστόσο, επειδή εκκρεμεί η επιλογή προϊστάμενου της SAPO, ένας περιορισμένος αριθμός καθηκόντων του προϊστάμενου ασκούνται από τον Γενικό Εισαγγελέα.

Η Επιτροπή στηρίζει την υπό εξέλιξη διαδικασία επιλογής για τον νέο προϊστάμενο της SAPO με τον διορισμό διεθνών εμπειρογνομόνων στην επιτροπή επιλογής, καθώς και με την παροχή γραμματειακής υποστήριξης για τους εμπειρογνώμονες της επιτροπής από την EUACI.

84. Το Ανώτερο Δικαστήριο κατά της διαφθοράς (HACC) ιδρύθηκε τελικά χάρη στην αδιάκοπη άσκηση πολιτικής πίεσης από την ΕΕ και άλλους διεθνείς εταίρους, ιδίως το ΔΝΤ και την G7.

Έως σήμερα, το HACC εξέδωσε 38 αποφάσεις (33 καταδίκες και 5 αθωώσεις), ενώ εκκρεμούν περισσότερες από 200 υποθέσεις. Πρόκειται για σημαντική αύξηση των αποφάσεων σε υποθέσεις υψηλού επιπέδου σε σύγκριση με την κατάσταση που επικρατούσε πριν από την έναρξη λειτουργίας του HACC.

86. Έως τον Ιούνιο του 2021, το HACC εξέδωσε 38 αποφάσεις, εκ των οποίων 33 ήταν καταδίκες και 5 αθωώσεις.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

89. Την τελευταία πενταετία η ΕΕ διαδραμάτισε μείζονα ρόλο στην εγκαθίδρυση του νομικού και θεσμικού πλαισίου που αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την καταπολέμηση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου (μείζονος διαφθοράς), στη λειτουργία αυτού του πλαισίου στην πράξη, στην αναβάθμιση και ενίσχυση της διαφάνειας του συστήματος δημόσιων συμβάσεων, καθώς και στην ενδυνάμωση μιας ενεργής κοινωνίας των πολιτών και κοινότητας ερευνητικής δημοσιογραφίας. Όλα αυτά τα στοιχεία είναι κρίσιμα για την καταπολέμηση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου (μείζονος διαφθοράς). Οι ειδικοί φορείς για την καταπολέμηση της διαφθοράς έχουν αναπτύξει ένα αξιόπιστο ιστορικό επιδόσεων σε πολύπλοκες υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου, παρά το γεγονός ότι η ειδική δικαστική αλυσίδα ολοκληρώθηκε μόλις στα τέλη του 2019, ενώ η πανδημία COVID-19 είχε αρνητικό αντίκτυπο στις διαδικασίες.

90. Βλ. απαντήσεις της Επιτροπής στο σημείο IV και σε άλλα σημεία της σύνοψης ανωτέρω, καθώς και στα σημεία 22-37 ανωτέρω. Όσον αφορά το «μοντέλο για τον περιορισμό της εισόδου», η Ένωση θέσπισε το 2014 τα περιοριστικά μέτρα για περιπτώσεις υπεξαίρεσης προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων μέσω της δέσμευσης των κεφαλαίων προσώπων που είναι εναγόμενοι σε ποινικές διαδικασίες στην Ουκρανία για υπεξαίρεση κρατικών κονδυλίων. Το πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος είναι στοχευμένο και καλύπτει υποθέσεις υπεξαίρεσης δημόσιων κονδυλίων ή πόρων και πρόκλησης μετρήσιμης ζημίας κατά του Δημοσίου.

Στα μέτρα δεν περιλαμβάνεται ταξιδιωτική απαγόρευση, καθώς δεν εμπίπτει στο πεδίο του καθεστώτος κυρώσεων για υπεξαίρεση κεφαλαίων.

91. Η EUACI επικεντρώθηκε σε μεγάλο βαθμό στην καταπολέμηση της μείζονος διαφθοράς. Οι περισσότεροι φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς στους οποίους παρείχε στήριξη ασχολούνται αποκλειστικά με τη μείζονα διαφθορά. Βλ. επίσης τις απαντήσεις της Επιτροπής ανωτέρω (π.χ. σημείο 29).

Σύσταση 1 – Σχεδιασμός και υλοποίηση ειδικών δράσεων που θα στοχεύουν στη μείζονα διαφθορά

α) Η EYED και η Επιτροπή αποδέχονται τη σύσταση.

β) Η EYED και η Επιτροπή αποδέχονται τη σύσταση.

γ) Η EYED και η Επιτροπή αποδέχονται τη σύσταση.

Σύσταση 2 – Αξιολόγηση και προσαρμογή του βαθμού της στήριξης που παρέχεται για οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και για την ερευνητική δημοσιογραφία

α) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

β) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Σύσταση 3 – Συμβολή στην άρση των εμποδίων για τον ελεύθερο και θεμιτό ανταγωνισμό

α) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

β) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

γ) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

94. Είναι γενικά παραδεκτό ότι οι επαγγελματίες και οι θεωρητικοί του τομέα εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν περιορισμούς και διαχρονικές προκλήσεις όσον αφορά τη μέτρηση των μεταβολών στα επίπεδα διαφθοράς, καθώς και τού κατά πόσον οι προσπάθειες καταπολέμησης της διαφθοράς σημειώνουν πρόοδο και έχουν αποτελέσματα. Το δίκτυο του ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση της διαφθοράς, μέσω του προγράμματος «EU for Integrity» για την καταπολέμηση της διαφθοράς, χρησιμοποιεί σε πιλοτικό επίπεδο πολύ λεπτομερείς δείκτες επιδόσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς οι οποίοι υποβάλλονται σε δοκιμή σε αρκετές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ουκρανίας. Εντούτοις, πρόκειται για σύνθετη πτυχή στην οποία σημειώνεται αργή πρόοδος λόγω της δυσκολίας που ενέχει η απευθείας μέτρηση της διαφθοράς. Η τρέχουσα τάση είναι να λαμβάνονται υπόψη έμμεσες μετρήσεις μέσω αντιπροσωπευτικών δεικτών που είναι μεν επιμέρους, αλλά, από την άλλη, πιο εύκολα παρατηρήσιμοι και αξιοποιήσιμοι.

Η EUAM Ukraine ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές για την υποβολή εκθέσεων που έχουν συμφωνηθεί από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Τα αποτελέσματα και τα επιτεύγματα της αποστολής υποβάλλονται σε εξαμηνιαίες εκθέσεις στην EYED/CPCC και εγκρίνονται από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Επιπροσθέτως, πριν από την παράταση κάθε εντολής, διενεργούνται ολοκληρωμένη επιχειρησιακή αξιολόγηση και στρατηγική επισκόπηση. Η EYED επεξεργάζεται αυτήν τη στιγμή μεθοδολογία εκτίμησης επιπτώσεων για τα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων των αποστολών ΚΠΠΑ.

Σύσταση 4 – Βελτίωση της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων με σκοπό την ενημέρωση και τη λήψη διορθωτικών μέτρων, όπου χρειάζεται

α) Η Επιτροπή αποδέχεται εν μέρει τη σύσταση: οι προτεινόμενοι προκαθορισμένοι (μετρήσιμοι) στόχοι και δείκτες μπορούν να περιλαμβάνονται στις εκθέσεις μόνον όταν αυτό είναι εφικτό.

Πράγματι, η υποβολή εκθέσεων και η παρακολούθηση έχουν ήδη εντατικό χαρακτήρα, απαιτώντας σημαντικούς διοικητικούς πόρους. Η υποβολή εκθέσεων και η παρακολούθηση (π.χ. οι εκθέσεις εφαρμογής της συμφωνίας σύνδεσης ή άλλες εκθέσεις σχετιζόμενες με τη συμφωνηθείσα διακυβέρνηση της συμφωνίας σύνδεσης, π.χ. στο πλαίσιο της υποεπιτροπής Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων) ακολουθούν τους γενικά αποδεκτούς κανόνες/μεθοδολογίες για τις χώρες της Γειτονίας (και πέραν αυτής) οι οποίοι καλύπτουν λεπτομερώς όλους τους τομείς μεταρρύθμισης, συμπεριλαμβανομένων όσων σχετίζονται με την καταπολέμηση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου. Δεν υπάρχει μεγάλη ευελιξία (ούτε θα υπήρχε προστιθέμενη αξία) για τη θέσπιση ειδικού συστήματος παρακολούθησης για τέτοιου είδους υποθέσεις στην Ουκρανία.

Όσον αφορά την παρακολούθηση στο πλαίσιο του μηχανισμού αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης, η τέταρτη έκθεση σχετικά με τον μηχανισμό αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης, που αναμένεται να εγκριθεί το 2021, θα χρησιμοποιεί διαφορετική μεθοδολογία, η οποία θα περιλαμβάνει τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί από τα κράτη μέλη και θα καταβάλει μεγαλύτερη προσπάθεια για λεπτομερέστερη αξιολόγηση της διαρκούς εκπλήρωσης των κριτηρίων αναφοράς για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης.

β) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

97. Η ανώτερη επιτροπή αξιολόγησης δικαστικών (HQ CJ) αναμένεται να συσταθεί μέσω νομοθεσίας που αυτήν τη στιγμή εκκρεμεί σε δεύτερη ανάγνωση στο κοινοβούλιο της Ουκρανίας (Rada). Το σώμα αυτό θα είναι επιφορτισμένο με τον έλεγχο ακεραιότητας των υπόλοιπων δικαστών.

98. Το γεγονός ότι απαιτείται διαρκής προσπάθεια για τη διατήρηση του υψηλής ποιότητας θεσμικού πλαισίου καταπολέμησης της διαφθοράς σημαίνει ότι το πλαίσιο αυτό είναι αποτελεσματικό και μπορεί να καταφέρει πλήγμα στα κατεστημένα συμφέροντα.

Σύσταση 5 – Έμφαση στην ακεραιότητα και στην ανάληψη δέσμευσης για μεταρρυθμίσεις κατά την παροχή στήριξης για ανάπτυξη ικανοτήτων από τα θεσμικά όργανα

α) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

β) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

99. Όπως επισημάνθηκε στην απάντηση στο πλαίσιο 5 ανωτέρω, τον Ιούνιο του 2021, το ουκρανικό κοινοβούλιο ψήφισε νόμο ο οποίος δημιούργησε σαφή νομική βάση για την ενεργοποίηση του συστήματος ηλεκτρονικής διαχείρισης υποθέσεων στις υπηρεσίες καταπολέμησης της διαφθοράς και σε όλες τις άλλες αρχές επιβολής του νόμου στην Ουκρανία. Το σύστημα ηλεκτρονικής διαχείρισης υποθέσεων θα ενισχύσει τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα των ποινικών ερευνών και θα περιορίσει τους κινδύνους εκδήλωσης φαινομένων διαφθοράς.

Σύσταση 6 – Στήριξη της ψηφιοποίησης των μητρώων

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Σύσταση 7 – Καθορισμός αυστηρότερων όρων για τη λήψη στήριξης από την Επιτροπή

α) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Η μεταρρύθμιση του συστήματος απονομής δικαιοσύνης, η μεταρρύθμιση του εισαγγελικού συστήματος και η διακυβέρνηση των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς αποτέλεσαν και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των όρων διαρθρωτικής πολιτικής που έχουν διαχρονικά συνδεθεί με τα προγράμματα μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής προς την Ουκρανία. Με δεδομένες τις προκλήσεις που απομένουν, προσδοκάται ότι τα συγκεκριμένα μεταρρυθμιστικά στοιχεία θα συνεχίσουν να περιλαμβάνονται στους όρους που θα συνοδεύουν κάθε μελλοντική ΜΧΣ.

β) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.
